

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 270 (2842) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Ujabb jelentős tért nyertek Moszkva előtt a német páncélos csapatok

Kuruszu ma nyújtja át Japán válaszát a washingtoni kormányoknak

Amerika azt reméli, hogy egyetlen tengeri ütközetben megsemmisítheti a japán hajóhadat

Berlinből jelentik: (B. T.) Moszkva előtt a német páncélos osztagok a tüzezés támogatásával újabb jelentős tért nyertek. A német csapatoknak igen alaposan kiépített szovjet állásokat sikerült áttörniük. A szovjet csapatok különösen Klin környékén annyira kétségbeesztő helyzetben vannak, hogy a szovjet hadvezetőség jelentése így szól:
— Moszkva helyzete egyre válságosabb.

Berlinben — mint a Pest értesül — azokkal a hírekkel kapcsolatban, amelyek szerint egy szovjet csatahajó kereszttől akar hajózni a Boszporuson, azt a megjegyzést fűzik, hogy Törökország nem engedi meg az atvonulást a Boszporuson a szovjet hadihajók számára. Német részről arra számítanak, hogy a feketetengeri szovjethajóhad egységeit Törökország internálni fogja.

nekülteket, olyan szánalmas állapotban érkeznek török területre.

HATALMAS ARCVONALON FOLYNAK AZ ÉSZAKAFRIKAI HARCOK

Berlinből jelentik: (B. T.) Az észak-afrikai harcokról a véderő jelentéseinek kívül nem érkeztek hírek. Ezek szerint a német és olasz ellentámadások tovább folynak. A harcokkal kapcsolatban általánosságban utalnak arra, hogy a helyzetet a harctér óriási kiterjedése jellemzi. A csapatok mozgékonyasága a másik jellemző vonása a libiai háborúnak.

Kairóból jelentik: (B. T.) A libiai harcokról ideérkezett egyik legutóbbi jelentés szerint, amelyet azonban hivatalosan nem erősítettek meg, az ötödik indiai hadosztály gépesített csapatai Agulából előnyomulva Agedabiánál érték a Nagy Szirtisz öblöt.

los körökben vonakodnak nyilatkozni abban a tekintetben, vajjon Roosevel elhatározása újabb amerikai lépés előjele a csendesóceáni válság kérdésében, vagy pedig visszatérés a helyzet miatti aggodalomra. (MTI)

Amszterdamból jelentik: (NTI) Minden Singapooreban állomásozó angol csapatot a parancsot kapta, hogy álljon menetkészen. (MTI)

A JAPÁN MINISZTERELNÖK RÁDIÓBESZÉDE A KORMÁNY CÉLKITŰZÉSEIRŐL.

Washingtonból jelentik: (NTI) A külügyminiszterium részéről kijelentették, hogy az Egyesült Államok még nem kapott választ arra a jegyzékre, amelyet Hull külügyminiszter nyújtott át Kuruszu-nak. (MTI.)

Tokióból jelentik: (NTI) Toyo miniszterelnök a rádióban kijelentette, hogy Japán, Kína és Mandzsukuo teljes egyetértésben fáradoznak azon, hogy Keletáziában megteremtsek az igazságon és erkölcsön alapuló új rendet és létrehozzák a tartós béke tengerlyét. A miniszterelnök kijelentette, hogyha el akarják érni ezt a célt, tisztában kell lenni a nehézségeket. Ismertette továbbá a japán politika három alapelvét. Ezek: 1. Jó szomszédság. 2. A kommunizmus elleni védekezés. 3. A gazdasági együttműködés. (MTI)

Özönlenek a szovjet menekültek Törökországba

Rómából jelentik: (MTI) A Stampa ankarai értesülése szerint Szinop, anatóliai kikötőbe egymásután futnak be a kisebb-nagyobb szovjet vízijárművek, megrakva szovjetorosz men-

kültekekkel. A bárkákon és csónakokon főként Szevasztopol és más krími kikötőbeli menekült nők és gyermekek érkeznek. A török kormány kénytelen azonnali segítségben részesíteni a me-

Roosevelt váratlanul félbeszakította pihenését és visszautazott Washingtonba

Előzőleg telefonbeszélgetést folytatott Hull külügyminiszterrel. — Japán még nem válaszolt az amerikai jegyzékre

Newyorkból jelentik: (Stefani.) Az amerikai sajtó továbbra is hangsúlyozza, hogy a japán-amerikai viszony erősen kiéleződött. Egyes sajtóköri körökben nyíltan kijelentették, hogy Washington merev álláspontja minden meg egyezés lehetőségét kizárja. A torinoi Stampa megállapítja, hogy Tokió rendületlenül nyugalommal fogadja az észak-amerikai kihívásokat. Japán készen áll minden eshetőségre.

Washingtonból jelentik: (NTI) Hull külügyminiszter a sajtóértekezleten egy kérdésre válaszolva kijelentette, hogy a Japán-Amerika közti viszony további alakulása attól függ, milyen határozatokat hoz a tokiói kormány az amerikai jegyzék ügyében. Az amerikai jegyzék csak azokat az előfeltételeket fogalmazta meg, amelyeket japánnak el kell fogadni, ha érdemleges tárgyalásokat akar kezdeni. Washingtonból jelentik: (Német TI)

Roosevelt elnök elhatározta, hogy azonnal elhagyja Werm Springet. Előzően Hull külügyminiszterrel telefonbeszélgetést folytatott. A Fehér Házban

már szombaton este sejtették, hogy az elnök előbb fog hazatérni, tekintettel a keleti feszültségre. (MTI)
Newyorkból jelentik: (NTI) Hivata-

Ujabb Kuruszu-Hull találkozó

Washingtonból jelentik: (Reuter.) A külügyminiszterium vasárnap bejelentette, hogy Hull külügyminiszter valószínűleg újra találkozik Kuruszu és Nomura nagykövettel. A találkozás célját nem jelölik meg, de washingtoni körökben valószínűnek tartják, hogy Tokió válaszát nyújtják át Hull legutóbbi jegyzékére. (MTI)

Newyorkból jelentik: (NTI) Tettek követték az Egyesült Államoknak Japánhoz intézett figyelmeztetéseit — jelent a Daily News Washingtonból. Az Egyesült Államok hadereje teljesen készen áll. Azzal számolnak, hogy az Egyesült Államok hadihada Angliával

és Holland-Indiával karöltve, Japántól meglehetősen távol, tengeri zárlatot létesít Japán ellen. A szállítási utját és a japán csapatok pótlását ezzel elzárják. Amerikában csak tengeri és légi hadműveleteket várnak. Az Egyesült Államok tengerészeti köreiből — írja a Daily News — reménykedéssel néznek szembe azzal a japán kísérlettel, amely a tengerzár megtörésére irányul, mert meggyőződésük, hogy egyetlenegy tengeri ütközetben meg tudják semmisíteni a japán hajóhadat.

Sanghaiból jelentik: (NTI) Singapoorei jelentés szerint újabb brit indiai csapatok érkeztek Rangoonba. Az

új csapatok a burmai helyőrségeket erősítik meg. (MTI)

Bangkokból jelentik: (NTI) A thaiföldi országgyűlés egyhangulag elfogadta az új nemzetvédelmi törvényt, melynek értelmében minden thaiföldi férfit és nőt behívhatnak polgári védelmi szolgálatra. A katonai tiszágonak jogukban áll a törvény alapján minden 18 és 50 év közötti férfit katonai kiképzésre kötelezni, mindenfajta járművet lefoglalni és felügyeletet gyakorolni a közlekedés felett, cenzurálni a postát, távirót és a hírszolgálatot. Az intézkedésekben annak jelét látják, hogy a thaiföldi kormány

bármilyen támadás ellen a végsőkig védeni akarja az országot. (MTI)

Bangkokból jelentik: (NTI) Az Egyesült Államok követe közölte az országban lakó amerikai állampolgárokkal, hogy a válságos helyzetre való tekintettel, gyors elszállításra kell elkészülniök. Hosszu szünet után, december 4-ére újabb légtalmai gyakorlatot rendeltek el Bangkokban. A Srit Hung című bangkoki lap jelentése szerint a thaiföldi ifjak nagyszámban jelentkeztek önkéntesen katonai kiképzésre. (MTI)

ROOSEVELT ÉS HULL MINDEN-ARON HÁBORUT AKAR

Berlinből jelentik: (B. T.) A német fővárosban pillanatnyilag igen borúlátóan ítélik meg a helyzetet Tokió és Washington között. A jelekből a viaszly kiéleződésére számítanak. Hivatalos közlés szerint

Kuruszu legutóbb előterjesztett javaslatá során már annyira ment az előzékenységen hogy a japán megszálló csapatoknak Kinából való részleges visszavonását is kitalálta helyezte, azzal a kikötéssel, hogy 7 meg nem nevezett pont maradna csak Japán kezén. Roosevelt és Hull azonban ellene volt

minden megalkuvásnak és elutasította a javaslatot.

Erre vezethető vissza, hogy a japán miniszterelnök a távolkeleti harmas egyezmény évfordulóján rendkívül erős hangú beszédet mondott. A beszédnek az Egyesült Államok ellen irányuló fenyegető hangja német diplomáciai körökben is feltűnést keltett. E körök egyébként a helyzet megítélésében határozottan tartózkodnak. Eppen emiatt megjegyzéseket sem fűznek hozzá. — Mindazonáltal az a benyomás, hogy Japán magatartásáról Berlin megelégedéssel vesz tudomást.

LAZAS HÁBORUS KÉSZÜLŐDÉS A TÁVOLKELETEN

Bernből jelentik: (B. T.) Londoni jelentés szerint a tengernagyi hivatal első lordja kijelentette, hogy jelentős angol hajóhadegységeket vezényeltek a Távolkeletre. Ugyanakkor angol és indiai csapatok érkeztek Burmába.

Singapooreból jelentik: (OFI) A malayai felszigeten elrendelték a riadó-készültséget. A haditengerészet és a légierő valamennyi tartalékosát behívták. (MTI)

Newyorkból jelentik: (B. T.) Munkában elrendelték az elsőtitkást. Hawayba erős amerikai repülőkötelékek érkeztek.

Felhívjuk a kedves háziasszonyok figyelmét

a jéni tűzállóedény — főzőbemutatónkra délelőtt 10—12-ig és délután 4—6-ig, kedden és szerdán (december 2-án és 3-án)

TOMPA FERENC porcellánkereskedésében

Rákóczi ut 5 szám

Folytatja a képviselőház a felhatalmazási javaslat vitáját

A M. T. I. jelentik: Hétfőn délelőtt folytatta a képviselőház a felhatalmazásról szóló javaslat tárgyalását. Tasnády-Nagy András elnök tíz óra után néhány perccel nyitotta meg az ülést, amelyen a kormányt a földművelésügyi miniszter képviselte. Az első felszólaló Peyer Károly, a Szociáldemokrata-párt szónokája volt. Felvetette azt a kérdést, történt-e gon-

doskodás arról, hogy a háboru végén a hadiparri a béketermelésre való áttérés idején a feleslegessé váló munkásoknak biztosítsák a helyet a termelés valamennyi ágában. Azután az egyes helyeken tapasztalható orvoshiányról, majd munkabérekérdésekről beszélt. A javaslatot nem fogadta el.

A Székely Hadosztály Egyesület Országos Közgyűlése

A Székely Hadosztály a maga budapesti székházában most szombaton tartotta meg tizenharmadik évi közgyűlését, melyre Háromszéktől Máramarosig az összes Főszékek elküldötték megbízottait és így igen nagyszámú volt a közgyűlésen megjelent közönség. Felvonultak a 22 év előtti bajtársak, akik akkor ragadtak fegyvert a betolakodó ellenség ellen, amikor teljesen felbomlott az

egykori osztrák-magyar monarchia hadserege. A Székely Hadosztály akkor a nemzeti önvédelem egyetlen alakulataként igyekezett az ország tragikus sorsában helytállani.

A mostani országos közgyűlésen a nagyváradi főszéket is népes küldöttség képviselte, kiket a közgyűlésre felsőtornjai primor Kozma Lajos ny alezredes, ügyvezető alelnök és dr. Gergely Ferenc főtitkár vezetett.

Apollo filmszínház szerdai bemutatója Bajor Gizi, Karády és Páger világhírnépe

A szüz és a gödölye

Kedden utoljára:

GULLIVER

Belvárosi

Csak angyaloknak van szárnyuk

Cary Grant, Richard Barthelme, Jean Arthur

Teljesen ujszerű!

Izgalmas!

Lenyűgöző!

Telefon: 13-51 Korona Filmszínház Kossuth-utca 1.

Indig Ottó kivételes értékű filmje:

EMBER A HÍD ALATT

Főszereplők: Lázár Mária, Csontos Gyula, Kiss Ferenc.

A megnyitót Kratochvíll Károly ny. altábornagy, az országos főszékek elnöke tartotta. Megemlékezett a 18—19-es harcokról s meghatottan szólott a Nagyváradon október elején lefolyt emlékműre, melyet az elmult világháboruban résztvevő katonák tartottak s melyen az altábornagy is megjelent.

Dr. Gergely Ferenc, a nagyváradi főszékek főtitkára indítványt terjesztett elő, hogy a kisajátításra kerülő erdő, mező és szőlőgazdasági ingatlanokból a Székely Hadosztály volt harcos tagjai is részesüljenek, mert

ők voltak, akik életükkel s vérével védték ezt a földet, amikor az akkori forradalmi kormány nem akart katonát látni. A közgyűlés óriási lelkesedéssel, egyhangú határozattal magáévá tette az indítványt és felhatalmazta az elnökséget, hogy a m. kir. földművelési kormánynál közbenjárjon.

A kolozsvári főszékek is több javaslatot terjesztett elő, így többek közt, hogy Kolozsvárt a Nemzeti Színház és a görögkeleti katedrális közötti térségen állítsák föl a Székely Hadosztály emlékművét. Csucsán pedig a névtelen székely katona emlékművét.

Pétain és Darlan a megszállt francia területen magasállású német személyiséggel találkozik

Vichyből jelentik (OFI): Pétain tábornagy államfő és Darlan tengernagy helyettes miniszterelnök vasárnap este elutaznak Vichyből. A két államférfi a megszállt francia területre utazott, ahol egy magasállású német személyiséggel találkozik. Pétain és Darlan hétfőn estére vagy keddre várják vissza Vichybe. (MTI)

BERLINBE UTAZOTT A PÉNZÜGYMINISZTER

(MTI) Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter, vasárnap több napos látogatásra Berlinbe utazott a német birodalmi pénzügyminiszter má-

jus havában Magyarországon tett látogatásának viszonzására.

Elfogták a harmadik szalontai rablógyilkost

Nagyszalontáról jelentik: A legutóbbi vakmerő rablógyilkosság harmadik tettesét Balog Bojna Józsefet Kolozsváron sikerült elfogni. Megbilincselve szállították Nagyváradra s átadják az ügyészségnek.

NYILATKOZAT

Félreértések elkerülése végett közlöm, hogy a Magyar Lapok 1941. évi november hó 30-i számában megjelent cikkem címében foglalt olyan értelmű felhívás, hogy „Szombaton pedig nincs irás” — a X. sz. elemi iskola 1941. évi szeptember hó 28-án kelt körlevelében jelent meg. Jeskó Sándor.

Kész nőiruhák (modell ek)

Fehérnemű
Fűző

HEDRICH-SZALON

Rákóczi-út 21.

Casino filmszínház Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon 19-48.

ITT AZ ÚJ NAGY MAGYAR TÁRSADALMI FILMSIKER!

ÉLETRE ÍTÉLTÉK

Írta: B. NAGY Mária

Rendezte: RODRIGUEZ ENDRÉ

Jávor, Petrovich, HIDVÉGHY VALI, ZADOR GYÖNGYI, SOMLAY, PEERY PIRL, NAGYAJTAY

Prolongálva 3 napra:
hétfő, kedd, szerda.

Prolongálva 3 napra:
hétfő, kedd, szerda.

Előadások kezdete hétköznap: 5. 7. 9. Szombat-vasárnap: 3. 5. 7. 9. órákor. Első előadás mérsékelt helyárakkal: 50, 70, 1 P.

Moszkva körül szakadatlanul tombol a harc

Klin szakaszán a helyzet egyre veszélyesebbé alakul a szovjet számára. — Rosztovnál erős szovjet ellentámadást vertek vissza a németek

Berlin. (NTL.) Rosztov környékén és a Donac-kanyarban a bolsevisták az elmúlt héten igen nagy erőket vetettek hareba. Az ellentámadásokat a tüzéség, páncélosok és a repülők támogatják. A sűrű tömegekben előrehajszolt bolsevista gyalogság soraiiban a német elhárítás borzalmas pusztítást vitt véghez. A német támadások az arcvonal középső részén tetemes térfelületre vezettek. Áttörték azokat a bolsevista védelmi állásokat, amelyeket a terepviszonyok kihasználásával építettek. Leningrádnál a német kötelékek visszaverték a szovjetkitöréseket. A német légiere a szovjet egész arcvonala mentén hatásonosan támadta a bolsevista hadsereg részeit. A múlt héten a német légiere 50 páncélos, több mint 1250 járművet, 173 vasúti szerelvényt mintegy tízezer vasúti kocsival és 207 repülőgépet semmisített meg. Német gyorsnaszadok négy kereskedelmi hajót süllyesztettek el 16.500 tonnával. Elsüllyesztettek egy angol gyorshajót és egy másikat megrongáltak. Német tengeralattjárók az elmúlt héten egy angol cirkálót és egy rombolót elsüllyesztettek. Súlyos torpedótalálat ért egy angol csatahajót. Négy gyorshajót olyan súlyosan megrongáltak, hogy elvesztésük valószínű. Ezzel szemben csak egy német előőrhajó süllyedt el. (MTL.)

A KÖZÉPSŐ ARCVONAL MINDEN SZAKASZÁN HEVES HARCOK DULNAK

Helsinkiből jelentik: (NTL.) A 30-án kiadott hadijelentés ezeket mondja: Hankónál meglehetősen élénk ellenséges tüzéségi tevékenység. Részünkről a megszokott tüzéségi tevékenység. Karéliai földszoros: Felderítő tevékenység és tüzéségi tevékenység. Szivri arcvonal: Tüzéségünk és gránátvető osztagaink tevékenykedtek. Gránátvetőink az ellenség ellenálló fészkeit megsemmisítették. Több tüzelőállást elfoglaltunk. Csapataink elfoglaltak egy baraktábor. A keleti arcvonal déli szakaszán a harcok tovább folynak. Az északi szakaszon az ellenség egy irányban túlságosan heves támadást intézett, amelyet visszavertünk. (MTL.)

Rómából jelentik: (MTI) A Pravda című moszkvai lap írja, hogy a német erők előre haladása Moszkva el-

len komoly és a főváros védőinek sokszorozni kell erőfeszítésüket. A lap elismeri, hogy Klin szakaszán a helyzet mind veszélyesebben alakul. Az arcvonalról érkező hírek szerint a csata a középső arcvonal minden

Három szovjet zászlóalj támadását verte vissza egyetlen spanyol zászlóalj

Berlinből jelentik: (NTL.) A bolsevisták a keleti arcvonal északi szakaszán eddigi vállalkozásaik során elvesztették egyik jól felszerelt ezredüket, amelyet a Ladoga-tón keresztül hajszoltak a németek ellen. 1500 elesett holtteste maradt a csatatéren. (MTL.)

Berlinből jelentik: (NTL.) A keleti arcvonal északi szakaszán egyetlen spanyol zászlóalj kemény harcokban visszaverte három szovjet zászlóalj

szakaszán tombol.

Szófiából jelentik: (OFI.) Ankarából közlik, hogy a szovjet menekültek özönlése következtében a török kormány két gyűjtőtáborot állít fel elhelyezésükre. (MTL.)

támadását. 2000 halot maradt a harc terepen. (MTL.)

Berlinből jelentik (NTL.) Az angol tengernagyi hivatal azt állítja, hogy két angol tengeralattjáró a sarki vizeken elsüllyesztett 8 német szállítóhajót és hetet súlyosan megrongáltak. Ez a jelentés nem felel meg a valóságnak. Csupán néhány héttel ezelőtt süllyesztettek el egy kis hajót. Angol tengeralattjárók a keleti hadjárat alatt csupán négy kis járművet süllyesztettek el. (MTL.)

Eszakafrikában mérséklődtek a harcok

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 546. közleménye: A marmaricai csatában szombaton némi szünet állt be, csak a középső szakaszon és Sollum arcvonalán folyik elszórt csatározás. Tobruknaál és Bardiánál nincs semmi jelenteni való. Az ellenség légitámadásokat intézett Derna, Benghazi és Tripoli ellen. A légyvédelem négy, a német légiere hét angol gépet lelőtt. Egy olasz tengerészeti felderítő gép lelőtt egy ellenséges gépet. A Földközi-tenger középső részén olasz torpedóvetőgépek megtámadtak egy ellenséges hajóaiakula-

tot. Egy cirkálót két torpedólövés ért.

Hadműveleti övezet. A Stefani Iroda különtudósítója olasz torpedóvető gépeknek ellenséges hajók ellen intézett támadásáról a következőket jelent. Felderítő repülőink a Földközi-tenger középső részén két, egyenként 18 ezer tonnás cirkálót és két rombolót fedeztek fel. Nyomban megindult a torpedóvetők támadása. Az egyik cirkálót két torpedótalálat érte. minnek nyomán robbanás támadt. — Amikor a repülők eltávoztak, látták hogy az eltalált hajóról nagy füstfelleg emelkedik az ég felé. (MTL.)

Finnországnak Németországhoz való viszonya a közös érdekeken nyugszik

Helsinkiből jelentik: (NTL.) A finn országgyűlésen felolvasott nyilatkozatban elutasították a Szovjetnek azt a háborus ürügyként felhasznált állítását, hogy német csapatok tartózkodnak Finnországban. Leszögezték, hogy Finnország és az észak-norvégiai kikötők közt elterülő vidéken a németeknek megengedték a szabad átutazást. Ilyen megállapodások jöt-

tek létre más államok közt is. Ezzel szemben a Szovjetunió sokkal nagyobb jogokat kapott az orosz csapatoknak Hankoba való szállítására. A kormány nyilatkozata megállapítja, hogy a moszkvai békeszerződésben átengedett területek jórészt visszahódították. A további hadműveletek célja most már kizárólag a béke biztosítása. Finnországnak Németországhoz való viszonya a közös érdekeken és a két ország gazdasági egymásrautaltságán nyugszik. A kommunista-ellenes szerződéshez való csatlakozást érthetővé teszi Finnországnak rég óta világosan meghatározott elvi álláspontja. Most Anglia azt kívánja, hogy vonják vissza a finn csapatokat az 1939-es határok mögé. A Szovjetunió pedig arra szólította fel Angliát, hogy üzenjen hadat Finnországnak. Finnország sajnálná, ha Anglia Finnországot ezzel bevonná a nagyhatalmak háborújába. A kormány végül javasolja, hogy az országgyűlés adja hozzájárulását ahhoz, hogy a moszkvai békében átengedett és most visszafoglalt területeket egyesítsék az anyaországgal.

Meghívó
Kedden

Bébé leves ingyenkóstoló-ra

Bordás János Szent János-utca 52.
Izszály Sándorné Mezei Mihály-u. 4.
cégek üzletében. Bemutatjuk, hogy

zsír és liszt nélkül
percek alatt 28 fillérért 2-3 tányér levest készíthet
gomba, bab, borsó, csirke ragout stb. fajtákban.

Nem pótlanyag!

MEGNYILT!

SUGÁR ÉS HOFFMANN

Nagyvárad legegészségesebb uridivat szabósága Rákóczi-ut 2. Bazar épület. Telefon: 109 man.

2.000 méter

MEGNYILT!

tiszta gyapjú külföldi szövet különlegességek a legnagyobb választékban, több mint 100 db. valódi angol, továbbá „Electa”, „Langer Frères”, „Scherg”, „Dorobantu”, felvidéki, német stb.

Akik nem érthették meg...

Dr. Grandpierre Emil emlékezte

IV.

Alig mult három éve, hogy Keletmagyarország utolsó kormánybiztosát a budai temetőben utolsó útjára kísértük és az anyyira szeretett erdélyi földet egy kis selyemzacskóban feje alá tettük. Ez kijárt száműzetésünk valamennyi elesettjének. Sorúz nem hangzott el, csak a polgári élet „dész-százada” lépdelt kóporsoja után, a Pestre kényszerült erdélyiek vezető egyéniségei, akik megbecsülték egymást, mindenhon.

Az erdélyi magyarság tan ma sem tudja: kit vesztett ebben a csöndes, hallgatag, de lelkében vulkani tűzzel örökké Erdélyért égő emberben, aki kisebbségi sorsban kitartott egy évtizedig és csak a legkeményebb idegen zaklatás, gyermekei neveltetési gondja kényszerítette Pestre. Nem volt otthon Kolozsváron „névtelen hős” — mondta gyászbeszédében Kolosváry Bálint jogtudós, régi barátja, de a milliós fővárosban azzá lett. Honvágyas fájdalommal, csöndben végzett bírói munkát Erdélyért itt is folyt álmódosítások nem engedték a zajos fórumra, de ahol alkalmazásával, vigasszal csak tehetett, a legkisebbet is fölkarolta. Francia őseitől szívbeli jóságát örökölte s a finom szavú toll forgatását. A „Pásztortűz” elindítója közt volt. 1920-ban, legjobb barátja, Reményi Sándor oldalán. Ravasz Lászlóval és Aprily Lajossal együtt a legtöbbször az ő írói nevével: Nagy Pétert olvashatjuk a régi évfolyamokban. Tájképszepeket dicséző rajzai, kedves novellái mind megannyi szerelmi vallomások Kolozsvárja

és egyéb, feltve szeretett erdélyi tájak iránt.

Erős történelmi érzéke volt, hogy szülővárosa beszélő köveit, utcáit megelevenítse: „Ó, Kedves Kolozsvár” c. kötetében. Erdélyi városok töményített leike bontakozott ki ebben az a csodálatos lélek, mely egy-két évtized alatt meg azt is meghódítja, kinek bölcsesége megszűnt ringott. Ezzel a „vaskos kötettel” zengő emlékkövet állított, műszakielő Memnon szobrot Erdély fővárosának, amely a város véres magyar mult és közelmúlt idők alapjain épült. Szavai szerető simogatása alatt megelevenednek a régi hazák, kertek, dűlők, a város-környéki helyek.

Halkszavú, de férfiasan szerelmes vallomások az írásai Erdély s magyar népe felé. Tehette, hisz édesanyja székely volt. A legsötétebb hónapok bizonytalanságában Grandpierre volt az az esküt nem tett erdélyi magyarok biztatója és minden titkos uton hozzáfutott a nemzet segélye a szegény magyarok részére. Mikor aztán 1920. jan. 4-én Trianon rángördítette a sírkövet, akkor teljes erővel hozzálátott, hogy belső hivatás és családjáért kényszerű kenyérkereső munkája legtermészetesebb formájában: az írásban és nyomdászervezésben vegye ki részét a kisebbségi sorsból. Első létrehozója Erdély legnagyobb könyvkiadójának, a Minervának és rendkívül sokat tett az egyháza iskolai, kórházi, templomépítési munkaterületén is. Hányszor látam szomszédunkban, a főúri, csöndes Monostor-uton, amit kis kertjében veteményesét kapálta... Mint igazi ur azt sem szégyelte. Semmiféle munkát.

Megnyílt!

Ács Tibor

óra, ék-zer és díszműáru szaküzlete
Széchenyi-tér 6 alatt.

Ora, ékszer dús választékban. Ék-zerék.

Órák szakszerű javítása. Arany, ezüst, dragakövek vétele a legmagasabb napi áron.

Nála a beszélgetés nem volt „leereszkedés”, hogyha kisebb állású, tudású emberrel szóba állott. Aki a kisebbségi sorsban számolta a leiket, álmatlan éjeken át töprengett nagyobb családjáért: az egész erdélyi magyarságért. Erdély életrevalóságát jelentette az ő kiállítása is. Mikor a régi, békebeli vezetőemberek félreugrottak, akkor jött ő elő, szerényen, feltűnést nem keltve. Ritka tiszta, igazi bírói magánélete, vasakarata, ezenvedni tudó izzó magyarsága segítette át az erdélyi Magyar Párt 1925-i korszakán is, hogy szerep, látható név nélkül mégis ő tartsa a lelket Kolozsvár társadalmában. Sosem csüggedt és ezzel magyarázható meg, hogy amikor jó kezekben látta Erdély magyarjai sorsát az 1930-as években, akkor nélkülözése után végre gyermekeinek is biztosabb jövőt nyújtható közigazgatási bírói állásba és gyógykezelést végett átjött a fővárosba. Hogy ezután is mégtöbbet használhasson az ottmaradottaknak. Remélte, még élte legfájdalmasabb fordulóján: a kiutazáskor is bizton hitte, hogy hamarosan megéri Erdély a folszabadulást, de csak abban csalódott, hogy ő is ott lehet a felejthetetlen bevonuláson, 1940 szeptemberében...

Az Erdélyi Férfiak Egyesületében többször megjelent, előadásainkhoz ér-

tekes adalékokkal hozzászólt, tanácsot adott, biztatott. Kegyeletünk zászlóját meghajtjuk Grandpierre Emil emléke előtt!

Dr. GERGELY PAL

A Szentatya békebeszédét mondott a papai Tudományos Akadémia megnyitáson

Rómából jelentük: (Stefani) XII-ik Pius pápa vasárnap a papai Tudományos Akadémia munkaévének megnyitása alkalmából, beszédet mondott. Kijelentette: Bárcsak valamennyi ember, újból testvére lenne a másiknak, a szeretetben, egyetértésben és a békeben.

Vatikánvárosból jelentük: (Stefani) Vasárnap este lelkigyakorlatok kezdődtek. E lelkigyakorlat a jövő szombatig tart. Ez idő alatt a pápa nem tartja meg szokásos fogadásait (MTI)

ALÁÍRÁS ELŐTT A HORVÁT-BULGÁR KULTUREGYEZMÉNY. Zágrábról jelentük a NTL: Horvátország és Bulgária között tárgyalások folytak kulturegyezmény megkötésére. Az egyezményt ünnepélyes keretek között rövidesen aláírják. (MTI)

Hangya Játék Barlang

Gyermekek öröme

Szülők tanácsadója

Siessen gyermekével, tekintse meg a Nagyváradon még nem látott óriási és különleges

Játék barlangot

Bejárat: Fekete-sas épület Kossuth-utcai oldalán.

Végrehajtották a halálos ítéletet Gánye Floriánon

Uto'so pillanatig reménykedett, terveket szövögetett a jövőre a rablógyilkos

Nagyvárad. Saját tud. Pénteken reggel érkezett be a nagyvárad-i törvényhozóhoz az igazságügyminiszter leírata, amely közölte, hogy a Kormányzó Ur elutasította Gánye Floriánnak, a halálraítélte szalonai rablógyilkosnak a kegyelmi kérvényét.

A fogház felügyelője az igazságügyminiszteri leirat leérkezése után különzárkában helyezte el az elíteltet, hogy semmi hír ne jusson el hozzá a külvilágból. A szomszédos zárkákban is kiürítették és három külön őrt osztott be Gánye Floriánhoz, akiket megeskötöttek, hogy nem árulják el neki a kegyelmi kérvény visszautasítását, mert amennyiben ez mégis megtörténne, azonnal előterjesztést tesz elbocsájtásuk iránt. Senki más nem érintkezhetett vele.

Az elítéltek felláthatóan ugyan a kivételes bánáson, de mégsem sejtette a valót.

Már a pénteki nap folyamán sorra kellett volna kerülnie a kivégzésnek. A nagyvárad-i ügyészség táviratilag kérte a budapesti főügyészségtől a hóhér azonnali leküldését, de azt a választ kapta, hogy Bogár János illetékvégrehajtó munkában van. S mint-hogy ünnepeket megelőző napokon és ünnepnapokon nem történhetik kivégzések, hétfő délelőtt 10 órára tűzték ki a szomorú aktus végrehajtását.

Szombaton dr. Simon György fogházorvos megvizsgálta az elíteltet, hogy nem szenved-e olyan betegségben, amely az ítéletvégrehajtást gátolná. Ezt az orvos vizsgálatot is úgy igyekeztek lefolytatni, hogy ne tűnjék fel Gánye Floriánnak. Végigvizsgálták a fogházban az összes rabokat és úgy tűntek fel a halálraítélte előtt, mintha csak közönséges vizitőről lett volna szó.

Bogár János hóhér és két segédje császnapi délután érkezett meg Nagyváradra. Ujból felláthatóan az akasztófát az ügyészség udvarán, ugyanarra a helyre, ahol a vesztőhelyet a rögtönítélő bírósági tárgyalás idejében már előkészítették. A kegyelmi kérvény felterjesztése után ugyan is eltüntették a fogház udvaráról a kivégzésre készülés jeleit.

Csak tompa döngések hallatszottak fel a zárkákba, midőn az akasztófa körül ledöngelték a földet. De Gánye Florián ebből sem sejtett semmit.

Az ügyészség vasárnap délelőtt új jegyeket bocsájtott ki a fogház udvarára való belépésre. Bírak, csendőrök, rendőrtisztek, a detektivesoport tagjai, újságírók, néhány katonatiszt, ügyészségi és törvényszéki alkalmazottak kaptak jegyeket. Összesen hatvanat. Nő nem lehet kivégzésnél jelen.

Hétfőn reggel nyolc órakor az ítélőtanács tagjai: Váradi Imre elnök, dr. Kolozsvári Sándor, dr. vitéz Bíró Banna, dr. Gergelyi László és dr. Gavallér László bírák, dr. Levente ügyész és dr. Hunyadi János jegyző átvonultak a törvényszékről az ügyészség épületébe. Az elnök elrendelte, hogy vezessék elő az elíteltet. Csák László fogházfelügyelő irodájában történt meg a kegyelmi kérvény elutasításának kihirdetése. Ez az aktus nem nyilvános. Az elítelt mit sem sejtve állt a tanács előtt. Váradi elnök monoton hangon olvasta fel az

igazságügyminiszter leírata, amely szerint a Kormányzó Ur nem adott kegyelmet.

— Istennél a kegyelem! — fejezte be az elnök a megrendítő közlést.

Gánye Florián elsápadt, egész testében remegni kezdett és lehajtotta a fejét. Tudomásul vette, hogy két órán belül a legsúlyosabb hőmértékkel kell lakolnia tetteért. Meg kell halnia.

Gánye Florián utolsó órái a siralomházban

Atkisérték a siralomházba. Egyszerű zárka ez a fogház első emeletén. Félhold alakú ablak világítja meg. Az előírások siralomházi kötelekkel rendezték be: egy asztal, két szék, az asztalon feszület és egy kancsó víz.

Két lelkészt rendeltek be az elítelt vigasztalására. Egy görögkeleti papot, mert Gánye Florián ebben a vallásban született és egy református papot, mert az illetékesek tudomása szerint ebben a vallásban nevelkedett. Az elítelt református papot kért. Bokor Sándor református tiszteletes készítette elő a halálra. Vele még Csák fogházfelügyelő és Boldizsár fogházorvos tartozkodtak az elítelt mellett a kegyelmi kérvény elutasításának kihirdetésétől egészen a vesztőhelyre indulásig.

Megkérdezték az elíteltet, hogy mi a kívánsága. Paprikás szalonnát, friss kenyert és bort kért. Azonnal teljesítették kérését. Egy fogházorvos a Széchenyi-vendéglőből hozott neki három deci bort.

Gánye Florián ekkor már tulesett az első megrendülésen. Elszánta magát a halálra. Nyugodtan és bátran viselkedett és nagy étvágyal falatozott. Kijelentette hogy jól esett neki a

bor is. A lelkével semmit sem törődött, de tiszteletteljesen beszélt a pappal, aki talárban, a szentírással kezében végezte nehéz szolgálatát. A bibliából vett példázatokkal beszélt a halálraítélte a meghocsájtó jószágos Istenről s az örök életéről.

Gánye Florián teljes tudatlanságot mutatott a vallás kérdéseiben. Sohase tanult hittant. A világi életéről csak halvány tudomása volt.

— Hallottam a mesékben, — mondotta a lelkésznek, — hogy Szent Péter ott áll a mennyország kapujában, beereszti a jókat és elküli a gonoszokat.

A pap igyekezett a lelkébe behatolni.

— Mire gondol most? — kérdezte Gánye Floriánt.

— A családomra. Szeretnék a feleségemtől elbucsuzni.

Ezt a kívánságát azonban nem lehetett teljesíteni, mert Gánye Florián nyolc nappal ezelőtt gyermeket szült s még nem engedték ki a kórházból. Szüleit nem kívánta látni az elítelt.

Félórával a kivégzés előtt felvette az Urvasorát s aztán még kenyeret kívánt. Adtak neki a reggeliről maradt kenyérből. Azt eszegette addig, amíg a vesztőhelyre nem hívták.

A KIVÉGZÉS

Pontosan fél 10 órakor engedték be a belépőjeggyel rendelkezőket az ügyészségi fogház udvarára. Mindenki szigorú igazoló eljárásom kellett tulesnie.

A fogház kapujától a vesztőhelyig rendőrök és fogházorvosok sorfala állt.

A bitót a fogházudvar keleti sarkában állították fel. Az akasztófa mögött a fogház komor, négyemeletes épülete, vasrácsos ablakkal. Jobbra a bitófától magas kőfal, tetején többsoros szöges drót.

Az akasztófa egyszerű, frissen ácsolt, körülbelül két és fél méter magas fenyőfa oszlop. Tetején hatalmas szög, felfelé álló kampóval. Ugyanilyen kampós szög van oldalt, egy méter magasságban beacsavarva az oszlopba, s elől, egészen lent, a harmadik kampó, amelyre csiga van rá szerelve. Az akasztófa előtt hatvan centiméter magas, kétfoku, tákolt lépcső. Hátról pedig szintén frissen készült létra van a bitóhoz támasztva. A térségen az akasztófa előtt asztal, négy székekkel. Néhány pad zárja be a vesztőhelyet.

Háromnegyed 10 órakor már együtt van az egész közönség. A padok mögött állanak fel. Mindenkinek mély megrendülés van az arcán. Kezéssel háromnegyed tíz után megjelenik Bogár János hóhér és két segédje: ifj. Bogár János és Rác János. A hóhér fekete ruhában van, panyókara vett fekete tálikabátban. Lehajtott kemény, fehér gallért, és fekete nyak-

kendőt visel. Első segédje, a fia, ifj. Bogár János szintén tiszta fekete ruhában van, a második pribék sötétzöld rövid kabátot visel. A hóhér komor és ünnepléses arccal, mozdulatlanul áll a bitófa mellett. Pribékjei fel s alá sétálnak a fogház tövében s hol felveszik, hol lehúzzák bőrkesztyűiket a hidegben.

Tíz óra előtt tíz perccel megjelenik Borbély Miklós ügyészségi elnök.

A bakó segédjei a magukkal hozott kis, fekete bőrtáskából fehér kendőt és három kötelet vesznek elő. A kendőt ráhelyezik a létra legfelső fokára: az egyik, vastagabb kötelet a lépcsőre helyezik, a másikat a bitófa oldalán levő kampós szögre függesztik, a harmadikat lent a csigára szerelik. Ezzel befejeződtek az előkészületek.

Pont tíz órakor bevonul a bíróság és becsukják az ügyészségi épület kapuját. Senki nem jöhet be többé. Az asztalnál halotti csendben foglal helyet Gavallér László bíró, dr. Levente István ügyész, Kolontáry János városi tanácsnok, a közigazgatás részéről és Hunyadi János jegyző. Oldalt a padon dr. Beöthy Konrád törvényszéki orvos és dr. Simkó György fogházorvos.

Levente István királyi ügyész emelkedett hangon állapítja meg a törvényben előírt személyek jelenlétét. Aztán felhívja a fogházfelügyelőt, hogy vezettesse elő az elíteltet.

A következő percben feltűnik az udvaron Gánye Florián. Nincs bílincsbe verve a keze. Jobbról-balról

egy-egy fogházorvos fogja a karját s a felügyelő, a fogházorvos és még négy fegyőr kíséretében emelt fővel, szállárd léptekkel, elvesző tekintettel nézve körül, halad a vesztőhely felé. Arca pirosra gyúlt a belső izgalomtól, ajkait összeszorítja, amint megáll a bíróság asztala előtt.

Gavallér bíró röviden ismerteti az ítéletet, amely szerint a rögtönítélő bíróság Gánye Floriánt rablógyilkosság bűntette miatt halálra ítélte. Az elítelt kegyelemért folyamodik, de a Kormányzó Ur november 23-én kelt határozatában megengedte az igazságszolgáltatás rendes lefolyását.

A bíró ezután átadja az elíteltet a hóhérnak és felszólítja, hogy teljesítse kötelességét.

Gánye Florián nyugodtan, egy hang nélkül áll. A két pribék gyorsan összekötözte kezét és átszavarta két lábszárán a kötelet, mindkét kezét baloldalra hurkolja. Aztán megragadják és a lépcső felső fokára állítják.

Ezalatt a hóhér a vastagabb kötélet a létrán helyezkedik el, a kötélet egyik végét a kampóra köti s a hurkot az elítelt nyakába veti. A pribékek pedig lent a lábhoz kötik a csigára szerelt kötelet. Gánye Florián arcán semmi eltorzulás sem látszik. Mereven előre néz. Még egy pillanatra az egyik pribék elrugja a lépcsőt az alsó kötélet megfeszül a csigán s ugyanakkor megfeszül a hurok is az elítelt nyakán. Arca viaszszárgává válik, szemének csak fehérje dülléd a szemüregéből. A hóhér kendőt veszi és gyakorlott kézzel összeköti hátul. Egy kézmozdulattal balra nyomja az elítelt fejét, aztán mielőtt egyik segédje felszakítja és széttárja mellén a ruhát, a bíróság elé lép és határozott hangon mondja:

— Alázatosan jelentem: az ítéletet végrehajtottam.

Pontosan egy perccel a kivégzés megkezdése után...

Gánye Florián teste megnyultan függ az akasztófán. Egyetlen hang, sóhajlás vagy hördülés sem hallatszott ajkáról... Döbönt csend van: mindenki levett kalappal áll.

A haldokló meile hangtalanul emelkedik és sülyed, bóról nehéz pára száll fel s testszine fakulni kezd. Négy perc múlva elcsendesednek a lélekzetszerű reflexszmozgások s a két orvos meghallgatja a szívet. Még rendesen ver. Ujabb szörnyű percek telnek el: a hasizmon rövid rángatózások jelennek meg, majd ezek is elcsendesednek. Az orvosok ujból meghallgatják a szívet. Még működik. A tizenharmadik percben már teljesen élettelenül függ az elítelt. Bőrt már a holttest viaszszárga színe fogja be, elől összekötözött keze szederjes-lila. Az orvosok ismét hozzá lépnek, meghallgatják a szívet s aztán a főorvos a bíró elé lép:

— Tisztelettel jelentem: a halál be következett.

Most mindenki fellelékzik: mozdulatlan, lassan hűlő holttesttel állunk szemben, amelynek látása már meru olyan megrázó. Gánye Florián befejezte.

Az ügyész felszólítja a közönséget, hogy az újságírók kivételével hagyja el a fogház udvarát. Még harminc percig függ a holttest a bitófán. Aztán fekete koporsót hoznak s a hóhér és segédei behelyezik a halottat. Leveszik arcáról a kendőt és sapkájával takarják be arcát. Aztán ráillesztik a koporsóra a fedelet s az aktus véget ér.

A hóhér és pribékjei összeszedik a köteleket, bőrtáskájukba teszik és elvonulnak a vesztőhelyről... (*)

Nagyvárad mindig talpraállt

Az Ipartestület nagy sikerű közművelődési előadást tartott

Nagyvárad, saját tud. Vasárnap délután tartotta meg az Ipartestület második előadódélutánját, amelyre olyan sokan gyűltek össze, hogy a gyűlésteremmel kibővített nagyterem is kicsinek bizonyult. — A város iparostársadalmának minden jelentős tagja résztvett a közművelődési előadáson, de ott láttuk a honvédség, a város, a Kereskedelmi és Iparkamara, a Kereskedelmi Csarnok és más hivatalos hatóságok képviselőit is.

Öt óra után néhány perccel fölesendült Kéler: Magyar vigjáték nyitánya, amelyet a Kálvin-énekkar adott elő. Szabó Károly ipartestületi elnök üdvözölte a vendégeket s köszöntét fejezte ki Góthay Béla tábornoknak, amiért hozzájárult, hogy az előadást a honvédek karácsonyfájának javára rendezhették meg. Felhívta az elnök a közönség figyelmét arra, hogy a szünetekben az iparos hölgyek a honvédség javára gyűjtenek. Az ünnepség a Himnusszal vette kezdetét, majd az ipartestületi elnök felkérte dr. Soós István polgármestert „Nagyvárad múltja, tekintettel a román megszállásra” című előadásának megtartására.

Dr. Soós István előadása Nagyváradról

Dr. Soós István polgármester élvezetes stílusban eddig nem ismert kútfók alapján állította össze és adta elő a város történetét — kezdve az alapítástól egészen napjainkig. Előadása befejező részében a város jövőjéről beszélt a polgármester. Kijelentette, hogy Nagyvárad a történelmi idő során számtalanszor elpusztult — és mégis számtalanszor újjáépítették. Akármilyen nehéz idők is élünk, a város oly életképes, hogy feltétlenül újjáéled a 22 éves elnyomás után.

A honvédek ezeréves küzdelme

Hubert Károly Fohászatát adta elő azután a Kálvin-énekkar, majd Telek József százados városi és járási leventeparancsnok tartotta meg előadását: „A honvédek ezeréves küzdelme” címmel.

A történelmi áttekintés után költői szavakkal esetelt a százados különösen nemzetünknek azokat a szomorú eseményeit, amelyek mindig a hátsó front összeomlásáért következtek be. A világháború utáni gyászos rémuralommal is részletesen foglalkozott nagyszerű előadásában a százados. Végül következtetésként leszögezte, hogy ma csak a spártai lelkületű, katonás nemzeteknek van lét-

jogosultságuk. Készüljenek fel tehát akarásban, tudásban, katonás lélekben a történelmi órára. Küzdjünk és öntudatosan akarjunk lemondani, mert a hazaszeretettől fűtött erények nélkül nincs győzelem! Apostolkodjunk, hogy az ősi virtusok szent lángja magasra lobogjon és minden ellenség éjjen benne és elpusztuljon!

„Csak egy éjszakára...”

Ross József, a Szigligeti Színház közkedvelt művésze szavaltta ezután el igazi művészi átéléssel és előadókészséggel Gyóni Géza „Csak egy éjszakára” című nagyhatású költeményét. Ross József szavaltatát szünni

uem akaró taps kísérte. Három népdalt adott elő azután a Kálvin-énekkar, majd Lakatosné Demkó Böske: Gyóni Géza „Magyar asszony írja” e költeményét adta elő a tőle megszokott kedves asszonyi bájjal és tehetőséggel. Szabó Károly elnök köszönte meg azután az előadók és a szereplők készségeit, valamint a vendégek és a közönség nagy érdeklődését, majd a „Szép vagy gyönyörű vagy Magyarország”-gal a műsor végetért.

A testület elnökén és vezetésén kívül a vígalmi bizottságnak köszönhető, hogy ilyen szép sikerrel rendezték meg a közművelődési előadást. Az előadók, — valamint a Kálvin-énekkar — Kiss Béla karnagy vezényletével méltó színvonalra emelték a délután izlésesen összeállított műsorát. Az iparos hölgyek közreműködése szép anyagi eredményre vezetett.

Női- és leányka kabátok, kosztümök gyönyörű kivitelben. Olcsó árak!

Bihari modellház

Kossuth Lajos utca 5.

Mérleg szabóság!

Nagy szövetválaszték!

Őszinte barátság jegyében zajlott le az Olasz Kulturintézet évnyitó díszelőadása

Balbino Giuliano volt miniszter is felszólalt az ünnepélyen

Nagyvárad, saját tud. A magyarországi olasz kulturintézet nagyváradai tagozata felemelő ünnepség keretében nyitotta meg az idei akadémiai évadot. Az ünnepség fényét Balbino Giuliano római egyetemi tanár, szenátor, volt nemzetnevelésügyi miniszter, az Olasz Kulturintézet elnöke emelte, amely a Belvárosi Mozgósínházban zajlott le.

Az ünnepségen nagyszámú közönség vett részt. Megjelentek a város összes előkelőségei, a hivatali vezetők és az olasz-magyar kapcsolatok lelkes hívei, az olasz nép barátai.

Délután 11 órakor helyezkedtek el az emelvényen Balbino Giuliano volt miniszter, Soós István polgármester, Kiss József debreceni tankerületi főigazgató és dr. Folco Tempesti tanár az olasz kulturintézet vezetője.

Megkezdődik az ünnepség

Folco Tempesti tanár rövid beszéde nyitotta meg az ünnepélyt. Üdvözölte a megjelenteket, rámutatott az olasz-magyar kulturális közélet jelenlegére s arra a munkára, amelyet az olasz kulturintézet Nagyváradon foly-

tat. Köszöntet, fejezte ki a város vezetőségének, amely megértő támogatásával lehetővé teszi ennek a munkának nagyarányú továbbfejlesztését.

Ezután dr. Soós István polgármester ismertette azokat a kapcsolatokat, amelyek a magyarságot és különösen Nagyváradot az olasz néphez és kultúrájához fűzik. Közölte, hogy a város a maga részéről e kapcsolatok szükségességének felismerésében mindent megtesz az Olasz Kulturintézet munkájának első segítésére: helyiséget bocsájtott az intézet rendelkezésére és évi szubvencióval támogatja munkásságát. A polgármester ezután emelkedett szavakkal beszélt az olasz nemzetnek a magyarság nagy szövetségének erőfeszítéseiről, amelyek a szebb jövő kibarcolása érdekében történnek s éllette az olasz népet és vezérét, Mussolinit.

Kiss József tankerületi főigazgató mondta el ezután nagyszabású díszelőadását. Az előadást annak rendkívüli értékét és tartalmasságát miatt holt napi számunkban egész terjedelmében közöljük.

Kiss József nagy beszéde után Gu-

Tiszta szesz kapható Nánássy, Színház-u 4.

Liano Balbino v. olasz miniszter állott fel szólásra és a maga részéről is a legnagyobb melegséggel köszönte meg Kiss József főigazgató előadását. Kihangsúlyozta azt a régi és szerves kapcsolatot, amely az olasz és magyar kultúra között fennáll, azt a meleg barátságot, amely a két nép lelkéből fakad és amely elszakíthatatlanabb szálakkal fűzi össze a lovasias magyar nemzetet az olaszal minden szerződésnél.

Az előadásokat követő szünetben magyar és olasz indulókkal szórakoztatták a termet zsufolásig megtöltött közönséget, majd sor került 3 olasz film bemutatására: Vihar a Balkánon, (amikor az egyik repülőgépből kilépő Mussolinit a közönség meglátta, hatalmas taps dühöngött a teremben), Leányok sportversenye című gyönyörű látványos filmet még utána is nagyon sokan elragadtatással emlegették és végül a Tavasz Firenzében című rendkívül ötletesen rendezett és színes kiállítású kulturális filmet.

Elmondhatjuk, hogy az ott jelenlévők igen színvonalas és tanulságos délelőtti töltheték el és még nagyon sokáig emlegetni fogják az Olasz Kulturintézet évnyitó díszelőadását.

A nagyvárad Reményik-emlékest

A Szigligeti Társaság csütörtökön, december 4-én, este félhét órai kezdettel tartja meg a Városháza dísztermében a nemrég elhunyt nagy erdélyi költő, a Korvin-láncos Reményik Sándor emlékestjét.

Az emlékestet dr. Némethy Gyula prélátus-kanonok, a Szigligeti Társaság elnöke emlekezik meg előzőnk Reményik Sándorról. Utána Balajthyné Sulyok Gizella adja elő Reményik Sándor: „A Mount Everest partján”, „Elvégeztetett?” és „Kegyelem” című költeményeit; Balogh Mária pedig a „Templom és Iskola”, „Elpártolt lilomszál” és „Rádióba mondom” c. verseket.

Ezután kerül sor László Dezső erdélyi képviselő, az Erdélyi Fiatalok vezetőjének nagy előadására Reményik Sándor életéről és költészetéről; végezetül pedig Sármácssy Miklós, a Szigligeti Színház kitűnő művésze szaválja el a költő „Petőfihez”, „Ahogy lehet” és „Eredj ha tudsz” című verseit.

Az emlékestére beléptidő nincs, a tetszés szerinti adományokat a Szigligeti Társaság elfogad s ezt az összeget költségein túl jótékonycélra fordítja.

Nagyvárad magyar közönsége minden bizalommal méltóképpen fog áldozni a nagy költő emlékének az emlékestben való részvételével.

December 4, 5, 6, 7-én, a Katolikus Kör termeiben

jótékonycélú karácsonyi vásárt

rendez közösen a „Lorántfiy Zsuzsanna Ref. Nőegyesület” és a „Nagyvárad Római Katolikus Egyház-község Asszonycsoport”-ja, a szent Monika-Közösség.

Mikulás- és karácsonyi ajándéktárgyak nagy választékban. — Elsőrendű buffet!

Mindenkit szeretettel elvárunk!

„Urinő ilyen nem tesz!“

Emlékeztetés az a miniszteri rendelet, amely kötelezi a kereskedőket és alkalmazottaikat, hogy ne éljenek vissza a kivételes állapotokkal s ne használják fel az áruhiányt, a mindennel megalkudni kénytelen keresletet arra, hogy vásárlóikkal udvariatlanul bánjanak.

A rendelet megjelenése óta bizonyos javulás is állott be a helyzetben még Nagyváradon is, ahol eléggé elvadultak a viszonyok ebben a tekintetben. De, a jelek szerint, akadnak kereskedők, akik úgy érzik, hogy redjük nem vonatkozik ez a rendelet.

Fiatal hölgy fordult hozzánk panasszal Klein Vilmos főutcai zsidó kereskedővel szemben, akinek üzletében minősíthetetlen sérelem érte. A keresztény magyar hölgy, aki két „s” ípszilonnal írja széphanagsú nevét s közhírnakban keresi a ruhára való, harisnyát vásárolt az izraelita kötött-szövöttáru kereskedésben. Hét pengőt adott érte. A harisnya azonban kétszeri felhúzás után használhatatlanná vált. Megtörténik a mai világban. Hódáru. A hölgy nem is von le súlyos következtetéseket a cégre, de viszont károsodni se akart. Visszavitte tehát az árut és szerényen, szinte bocsánatkérően előterjesztette azt a kérést, hogy vegyék vissza a harisnyát, mert nyilván gyártási hibája van, amit bizonyára a kereskedő se vett észre.

Az üzlettulajdonos felháborodottan durván ráförmedt:

— Ilyet urinő nem tesz!

Azzal ingerülten kikapta vevője kezéből a hit és harisnyát és a segéd fejét fölött a szemébe dobta.

— Menjen kérem. — fűzte hozzá

ugyanabban a hangnemben, — a külkereskedelmi és a közellátási hivatalba. Ott majd kaphat jobbat.

Ezek után már nem is fontos, hogy a kereskedő adott más harisnyát a visszahozott hibás áru helyett. A modor itt a lényeg, melyben a visszacserelési eljárást lehozolították. Mert ha egy kereskedő csak gorbombakodások és megalkudtatások elviselhetetlenül magas felára mellett szolgálja ki vevőit s ugyanakkor hatóságellenes kijelentéseket is tesz, akkor nyilvánvalóan nem jár el sem a kereskedői morál, sem a kivételes állapotok-megkívánta állampolgári felelősségteljesítés, sem pedig a miniszteri rendeletek szellemében.

És felmerül az a kérdés, hogy meg lehet-e tűrni Nagyvárad főutcáján azt az üzletet, amelyben ilyen elárusítói modor uralkodik?

De más kérdés is felmerül. Miért

kell keresztény magyar hölgynek még ma is zsidó üzletben vásárolnia? ...

Sokan még mindig eleresztik a fülké mellett azokat az érveket, amelyek a keresztény magyar ipar és kereskedelem támogatásának szükségessége mellett szólnak. Apró pillanatnyi érdekeiket messze eljé helyezik vásárlásaiknál az általános magyar érdekeknek, sőt egyesek egyenesen ellenpropagandát fejtenek ki nemcsak eslekedéseikkel, hanem annak a fel-fogásnak a terjesztésével is, hogy „zsidó kereskedőknél jobb árut kápa vevő és előzetlenebb kiszolgálásban is részesül.“

Az ily elmordott eset az ellenkezőjét látszik bizonyítani. A keresztény magyar hölgy maga kereste a súlyos árut és a gorbomba kiszolgálást, mikor zsidó üzletbe ment be. Ő egyénileg megérdemelten bünhődött magajartásáért. De a megbűnhődés az ellenkező irányban is esedékessé vált.

Badar Béni

bördíszmú üzletét és műhelyét áthelyezte Bazár épület Rákóczi-ut 2.

Bőr öndök és ridikülök készítése és javítása.

csak akkor tarthatjuk meg helyünket, ha magyarok maradunk azokon az alapokon, amelyeknek jelképét a Szombathelyen feltárt ősi keresztény bazilika gyönyörű mauzóleuma tár elénk. A miniszterelnök az ünnepség után látogatást tett a megyéspüspöknél, majd délben a főispán adott szükkörű ebédet tiszteletére. Ebéd után a miniszterelnök és felesége koszorút helyezett el Bárdossy László édesapjának sírján. Ezután a MANSZ teáján vettek részt. A miniszterelnök és felesége az esti órákban tértek vissza a fővárosba.

Kormányzóságot állítottak fel az olaszok Montenegroban

Rómából jelentik: (MTI.) A hivatalos lap rendeletet közöl, amely szerint kormányzóságot állítanak fel Montenegro területén. A kormányzó rendelkezik a jelenleg az ország területén tartózkodó olasz csapatokkal. A kormányzó politikai vagy közigazgatási kérdésekben a külügyminisztériumtól, katonai kérdésekben a főparancsnokságtól függ. A kormányzó székhelye Cetinje.

„Nagy átalakulások idejét éljük“

A miniszterelnök beszédét mondott a szombathelyi Széchenyi emlékűnnepen

(Szombathely.) Bárdossy László miniszterelnök és felesége vasárnap szülővárosába, Szombathelyre látogatott. A város közönsége igen nagy lelkesedéssel és szeretettel fogadta a miniszterelnököt. A miniszterelnök délelőtt küldöttségeket fogadott, majd résztvett a város Széchenyi-emlékűnnepén.

Az ünnepi beszédet Grösz József megyéspüspök mondotta. A közönség lelkes éljenzésére a miniszterelnök is szólt és egy rövid beszédet mondott. Ebben az országban — mondotta a miniszterelnök — ma ismét nagy átalakulások idejét éljük. A roppant erők küzdelmében egy új világ kovácsolódik ki. Ebben az új világban

Nagyváradai Hangya Szövetkezet

megnyitotta a Sas palota Kossuth-utcai oldalán

üveg-, porcellán- és háztartási boltját

Művészi kézfestésű disztárgyak
Herendi porcellánok
Valódi ólom kristályok
Jenai tűzálló üveg edények
minden igényt kielégítő választékban kaphatók.
Minden üveg-, porcellán-, és háztartási cikk legelőnyösebb beszerzési forrása.

Ursziny Pál érdekes előadása a Bisztra patakon tervezett vízierőműtelepről

A megvalósulás stádiuma felé közeledik a nagyfontosságú terv

A Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetségének rendezésében a helyi fiók szombaton a Katolikus Körben felolvasó ülést tartott, amelyen Ursziny Pál mérnök ismertette az általa a Bisztra-patakon kidolgozott és Nagyvárad városa által megteremtett és vízraktározással kapcsolatos tervet, valamint a m. kir. iparügyi miniszterium megbízásából a Sebes-Körös összes vízterületének kihasználását célzó több, de egymással teljesen egységes erőtelepek tervét.

A Bisztra-terv évi állandó 2300 lóerőt tud kifejteni és minden veszteség leszámítása után termel Váradon eladható 13.662.000 kilowattórát. Ezzel szemben Nagyvárad mai fogyasztása csak 10.500.000 kilowattóra.

A bisztrai erőtelepek kiépítése a 110 ezer vattos távvezetékkel együtt 7 millió pengőbe kerülne. Ezen befektetett tőkét Nagyvárad városa letudja amortizálni az évi szén megtakarításából, mert Nagyvárad villamosművének az évi tüzelőanyag szükséglete 720.000 pengő és a 7 millió építési tőke 10 százalékos amortizációja és évi fenntartása 763.000 pengő.

A Bisztra erőtelepekkel 1 kilowattóra önköltségi ára 5.6 fillér, míg a villamosüzem ma 11 filléért állítja elő és az egeresi szénbánya 13 filléért kínálja.

MEGSZÜNNEK A BERETTYÓ KÖRÖS ARADASAI IS

Azzal, hogy a Bisztra patak összes árvizei egy tároló medencében visszatartatnának és onnan egyenletesen bocsátatnának a turbinákra a Berettyó folyó árvize 35 százalékkal csökkenne és megmentené azon községeket az állandó árvízveszedelemtől, amely községek védelmére védművek kiépítve nincsenek. Ezek Bodonos, Aimaszeg, Papfalva, Csételek, Bozsaj, Tóti, Terhes, Ábrány, Királyi és Margitta stb. A Sebes-Körösön 5 erőtelep tervezetett Brátka, Rév, Élesd, Mezőtelegd és Nagyvárad mellett. Ezen erőtelepek összefüggő egészet alkotnak, de egyenként is megépíthetők.

A Jád-patak betorkolása alatt felépíteni tervezett 40 méter magas völgyzárógáttal a Sebes-Körös összes árvizei évenként 300 millió köbméter viz tárolása lenne és annak egyenletes leengedésével a Körös vize 16.5 köbméterre szaporítható fel. A körösi erőtelepek évi 41.000 lóerőt adnának és termelnének évi 244 millió eladható kilowattórát. Az összes erőtelepek kiépítési költsége 51 millió pengő. Egy lóerő elő

állítás költsége mindössze 1275 pengő és 1 kilowattóra önköltségi ára 2.7 fillér.

ELTUNNEK A SEBES KÖRÖS ÁRVIZEI IS

A sebes-körösi tároló kiépítéssel megszűnnének örökre a Sebes-Körös

GAZDASÁGI ÉLET

A sovány sertések legmagasabb ára

(Budapest.) A Hivatalos Lap legújabb száma közli az árkormánybiztos rendeletét a soványsertések legmagasabb árának megállapítása tárgyában. A rendelet a soványsertések árát a következőkben állapítja meg: I. A 25 kg. vagy ennél nehezebb fiatal, egészséges, ivartalanított, orbánc ellen beoltott, hizlalás céljára eladott soványsertéseket felszámítható legmagasabb ár helyben eladó gazdaság, az ország egész területén a következő:

25 kg és ennél nehezebb súlyú soványsertés kg. 3.50 P; 30 kg és ennél nehezebb 3.13 P kg; 35 kg és ennél nehezebb 2.87 P kg; 40 kg és ennél nehezebb 2.67 P kg; 45 kg és ennél nehezebb 2.52 P kg; 50 kg és ennél nehezebb 2.40 P kg; 55 kg és ennél nehezebb 2.30 P kg; 60 kg és ennél nehezebb 2.21 P kg; 65 kg és ennél nehezebb 2.14 P kg; 70 kg és ennél nehezebb 2.08 P kg; 75 kg és ennél nehezebb 2.03 P kg; 80 kg és ennél nehezebb 1.98 P kg; 85 kg és ennél nehezebb 1.94 P kg; 90 kg és ennél nehezebb 1.91 P kg; 95 és ennél nehezebb 1.88 P kg; 100 kg és ennél nehezebb súlyú soványsertés 1.85 P kg.

A 25 kg-nál könnyebb soványsertések ára az eladó és vevő között szabad megegyezés tárgya. Az ilyen sertésekért kifizetett ár azonban nem lehet magasabb a 25 kg-os sertésekért kifizetett darabonkénti áránál. A rendelet további része az eladás és vásárlás többi feltételeit közli, a kereskedők megbízójuk terhére legfeljebb 1 százalék közvetítői díjat számolhatnak. A rendelet már érvénybe is lépett.

50 pengő a legolcsóbb lérfiruhavarrás

(Nagyvárad.) A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület ruházati és textiliparosok szakosztályja vasárnap délelőtt népes értekezletet tartott az Ipartestület közgyűléstermében. Az értekezlet a ruházati és textiliparosok időszzerű kérdéseit tárgyalta. Így napirenden szerepelt a román tagsági könyvek kicserélése, valamint az alkalmazottak levanteoktatásának ügye. Az iparosokat tájékoztatták az értekezleten, hogy amennyiben alkalmazottjukat olyan napra osztották be levanteoktatásra, amikor az az üzletben, vagy műhelyben nélkülözhetetlen: a levante-parancsnokságot egyenkénti kérvényben kell kérni, hogy

Ertesítjük üzletfeleinket, hogy cégünk új elnevezése

Nagyváradai bérfestőde

továbbá, hogy Szent László-téri felvételi üzletünket december hó 1-én **Hlatky Endre-utca 6** szám alá helyezzük át. (Deutsch K. I. üvegüzlet mellé).

IVO festőde.

arvizei. A kettős Körös árvizei 60 százalékkal és a hármas Körös árvizei 40 százalékkal kisebbbedenek.

Több százezer hold öntözése válna lehetővé és nagyban hozzájárulna a Körösök hajózhatóvá tételéhez.

sonló lelkesedéssel fogadták a szaktanfolyamok megszervezésének bejelentését is. A cércnaosztás kérdései szerepeltek még a napirendben. Majd a tagok megállapodtak abban, hogy minden hónap utolsó keddjén minden összehívás nélkül összejevetelt fognak tartani az időszzerű szakkérdések megbeszélésére.

Az Actio Catholica 33. számú filmkritikája

„MELLÉKUTCA”. Az ismert amerikai regény gyöngye filmváltozata; unalmasan érzélgős történet egy nős férfi házasságon kívüli bűnös szerelméről.

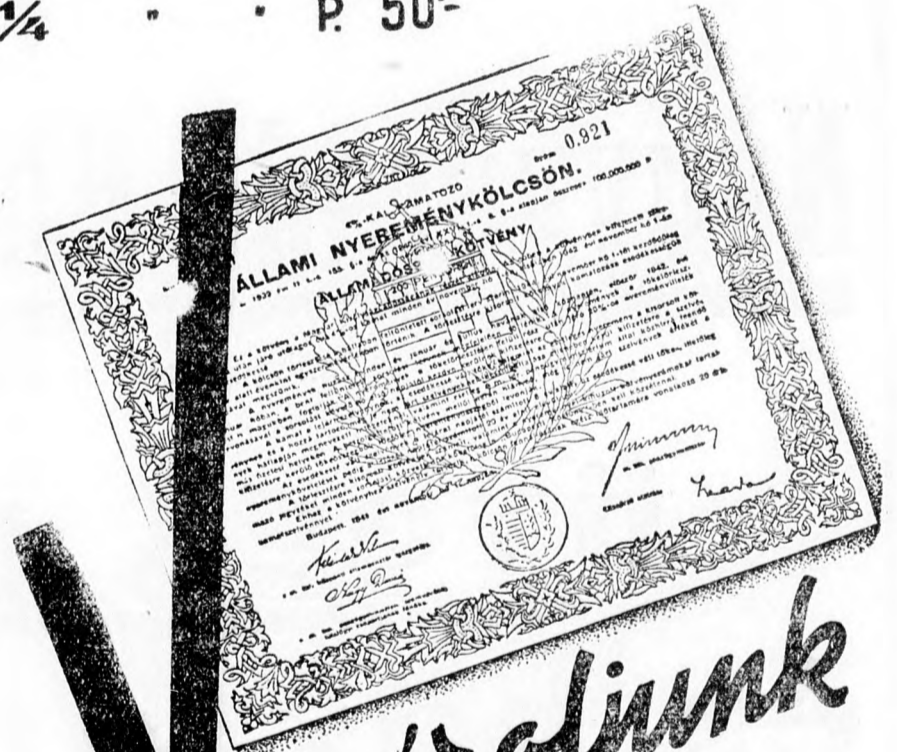
„A SZEBASZTOPOL PANGÉLOS”. Igaz szándéku, belsevistacillenes film, kifogástalan erkölcsi felfogással.

„Földöntuli muzsika”. Bach Sebestyén korát és zenéjét tiszta művészettel bemutató filmdráma.

„A CIGÁNY”, József János és kifogástalan népszínmű.

„SZERELLEM GYÖNGYEI”. Kalandos történet, kifogásolható jelennetekkel.

EGESZ kölvény ára P. 200.-
1/2 " " P. 100.-
1/4 " " P. 50.-

Vásároljunk Erdélyi Nyereménykönyvet

4%-os kamatozás
Millió nyeremények

Mikulásra ajándékozzon

Fényképezőgépet
Fényképalbumot
Filmtekerceset

MAJOR VILMA

keresztény szaküzletéből

Nagy Sándor u. 1

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM
 Telefon: 12—27.

KLÓFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.201.
 Kézirátokat nem adunk vissza.

FÜLÖP ERZSÉBET ÉS DR. KORTSMÁROS ZOLTÁN ESKÜVŐJE. Dr. Kortsmáros Zoltán főispánai káplán, Biharvármegye aljegyzője, november 29-én, este 7 órakor tartotta esküvőjét Fülöp Erzsébettel a Körös-parti református templomban. Az esküvőn nagyszámu, előkelő közönség jelen meg. Násznap volt a völgyény részéről Kortsmáros László, az Erdélyi Párt elnöke, a menyasszony részéről dr. Fülöp Kálmán főorvos. Tanúk voltak a polgári esküvőn dr. Zih Károly országgyűlési képviselő és Ács Béla tanár. Az esküvői szertartást Csernák Béla református egyházkerületi főjegyző végezte. Az esküvő után a fiatal pár nászútra ment.

KINEVEZÉSEK. A Hivatalos Lap szombati száma közli, hogy Szabó Tivadar debreceni városi mérnököt Máramaroszigetre főmérnöké ideiglenes hatállyal kinevezték Dr. Belzsnai József szatmári irodaségédtisztlet Szatmárnémeti városához másodosztályú közigazgatási fogalmazóvá kinevezték.

AZ ACTIO CATHOLICA VEZETŐSÉGE felhívja az egyesületi vezetők figyelmét, hogy a szokásos egyesületközi gyűlés most kedden, 2-án lesz délután 5 órakor pontosan, a Katolikus Kör gazdasági irodájában. Ezuttal is nyomatékosan kérjük, hogy minden helyi katolikus egyesület képviseltesse magát a gyűlésen.

A FELSŐBB NÉPMŰVELÉSI TANFOLYAM TANULMÁNYI RENDJE. A Szent László gimnáziumi felsőbb népművelési tanfolyam vezetősege közli, hogy a tanfolyamok az alábbi órarend szerint folynak: Magyar nyelvi és magyarismereti tanfolyam, kedden és pénteken este fél 7-től 9-ig. Németnyelvi tanfolyam kezdőknek két csoportban hétfőn és csütörtökön este 7—8-ig. A magyar nyelvi és magyarismereti tanfolyamra a nagy létszámra való tekintettel a beírást lezártuk. Azok számára, akik ezekre már nem írhatók be, új tanfolyamok indulnak, míhelyt a tanfolyamok létszáma kialakul. Beíratkozni lehet minden kedden és pénteken fél 7-kor a gimnáziumban, földszint I. a) osztály terem (16-os terem). Dr. Bárdos József áll. gimn. tanár.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a hölgy közönséget, hogy **külföldi elsőrendű angol és francia nődivat szalonomat** Nagyváradra, **Bémer tér 2 sz.** ne veztem át. Legutolsó divat szerint készítek **saját és hozott anyagokból** ruhákat, kosztümöket és kabátokat. Valamint elegáns estélyi ruhákat. **Eredeti modellek bemutatása.** Kiváló tisztelettel:

Földessy Sándorné

Bémer-tér 2 az Apolló mozgó mellett.

Orvosi hír. Dr. Szauder Béla belgyógyász, egyetemi magántanár, áll. kórházi főorvos magánrendeléseit Nagyváradon, Szaniszló-u. 17. sz. alatt megkezdte.

OLASZORSZÁG RIZSTERMELESE ERŐSEN NÖVEKSZIK. Rómából jelenti a Stefani: A Duce kihallgatáson fogadta a rizstermelési intézet vezetőit. Olaszország rizstermelése az elmúlt tíz évben kétféleképpen 738.000 métermázsával növekedett. (MTI.)

MEGHÍVÓ A Müller Testvérek Vegyészeti Gyár R. T. nagyváradai cég 1941. évi november hó 29-ére összehívott rendkívüli közgyűlése határozatképtelenség folytán megterthető nem lévén, az alapszabályok 18. §-a értelmében 1941. évi december hó 13-ának délelőtti 11 órájára, Nagyváradon, Rimler Károly-utca 17. szám alatt újabb rendkívüli közgyűlést hívatok össze, a következő tárgysorozattal: 1. Az igazgatóság jelentése a felszámolással kapcsolatos cégbirósági határozatról. 2. Az alapítókével kapcsolatos bejegyzés helyesbítése illetve a bejegyzett 3.600.000 leies alapítókére való leszállítása és így az alapszabályok 5. §-ának módosítása. 3. Az 1941. évi március hó 14-én tartott rendkívüli közgyűlésen a felszámolás, a felszámoló és felügyelőbizottsági tagok tekintetében hozott határozatok helybenhagyása. 4. Egy új felszámoló választása. 5. Eselleges indítványok. A közgyűlésen résztvenni szándékozó részvényesek tartoznak részvényeiket a közgyűlést megelőző napig dr. Parkas Adorjánnál, Nagyváradon, Horthy Miklós-ut 41. szám. letétbe helyezni.

30 PENGŐ A BUZA VAGYONVÁLSÁG ÁRA. A Hivatalos Lap közli, hogy a buza vagyonszállásáért december hóra a pénzügyminiszter 30 pengőben állapította meg.

Női- és férfi

ruhák festésében, tisztításában

legolcsóbb

Végh

textilvegyszeti üzem.

Bémer-tér 2. Szent László-tér 14, Lilliom-utca 13. szám.

Halálos ítélet Riomban. Riomból jelentik: (NTI) A rögtönítélő bírósággal átalakított katonai törvényszék az állam biztonsága elleni büntetést egy embert halálra, többet pedig különböző tartamu fegyházbüntetésre ítélte.

AZ IPARTESTÜLET FELHÍVÁSA. Az Országos Társadalombiztosító Intézet szatmárnémeti kerületi pénztára versenytárgyalást hirdet. Tárgy: A rendelőintézet részére orvosi műszerek és röntgen-berendezés beszerzésére versenytárgyalás. Az érdekeltek bővebb felvilágosításért forduljanak Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Hivatalához. Az Ipartestület Elnöksége.

NMK KITÜNŐEN SIKERÜLT TÁNCSTÉLYT RENDEZETT. Saját tud. Vasárnap délután 5 órai kezdettel kitünően sikerült műsoros táncstélyt rendezett a Nemzeti Munkaközponthoz tartozó textil kalap és kelmefestő műlósok tagozata. Az Építőmunkások Dalköre ének-zámmalval tarkított műsoros megnyitáson Nemere Béla csoportelnök mondott lelkeshangú beszédet. Ezután bemutatásra került a „Huszárkisasszony” című zenés vígjáték, melynek szereplői kivétel nélkül igyekeztek a teljes sikerrel a legjobbat nyújtani.

Férfikalap különlegességek karácsonyra **Szántay-nál** Bazár épület Színház oldal **Kalap** tisztítás, vasalás **gyárlag**

CUKORPÓTADAGOKAT UTALNAK KI KARÁCSONY ÜNNEPÉRE. A közellátási miniszter, mint a Hivatalos Lap vasárnapi száma közli, a karácsonyi ünnepekre cukorpótdagokat utal ki, amely a következőképpen történik: a december 9-től 16-ig terjedő időre szőlő és december 24-ig beváltható minden cukorjegy-szelvényre, a megállapított fejadagon felül az ország egész területén egységesen még 25 deka cukor vásárlására jogosít. Így tehát a jövő hét keddjétől Nagyváradon is igénybevehető ez a karácsonyi kedvezmény.

Macalik Alfréd festőművész meghosszabbította kiállítását. Nagyvárad. Saját tud. Mintegy két héttel ezelőtt nyílt meg Macalik Alfréd festőművész kiállítás a Papp Margit-féle butorszalonban. A kiállításnak igen szép sikere van, naponta olyan sokan látogatják, hogy most Macalik Alfréd meghosszabbította kiállítását, amelyen régebbi és újabb legszebb műveit gyűjtötte össze, melyek közül igen sokat vásároltak már meg.

UJ ENGEDÉLYT ADNAK KI A MAGANVASUTAKNAK. Nagyvárad város polgármestere a következő hírdelményt adta ki: A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úr 25830/VII/1941 sz. leíráttal a román hatóságok által kiadott saját használatu vasutak engedélyei helyébe új engedély kiadását és az esetleg még érvényben lévő a román megszállás előtt kiadott és már elavultnak tekinthető magyar engedélyek megújítását rendelle el. A fentiekhez képest felszólítom mindazon engedélyeseket akik Nagyvárad város külső vagy belső közigazgatási területén saját használatu vasutakkal (szabványos nyomtávolságú és keskeny nyomtávolságú vágányok, illetve vasutakkal) rendelkeznek hogy a birtokukban lévő engedélyezési okmányok és tervek bemutatása mellett folyó évi december hó 15-ig hozzám új engedély kiadásáért folyamodjanak. Nagyvárad, 1941 november 25. Dr. Gyapay László s. k. h. polgármester

Temetés. A chandesz József keretész 63 éves korában meghalt. Temetése kedden délután 3 órakor lesz az Ember-kápolnából. (Erdélyi „Concordia”.)

NAPKÖZI OTTHONT NYITOTTAK MEG UJVÁROSON ÉS ÖSSIBEN. Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn délelőtti szép ünnepség keretében nyitották meg a Rubikovsky-uli Egész ségházban felállított városi napközi otthont. A megnyitó ünnepségen megjelent dr. Szós István polgármester, valamint Daló Gyula tanácsos és több más hivatalos előkelőség. A megnyitó beszédet Daló tanácsos mondta. Szós polgármester is felszólt az ünnepélyen. A város az elmúlt 22 év mulasztását igyekezett pótolni, amekkor megindította a szegénysorsu lakosság gyermekei részére a teljes ellátásu napközi szolgálatát. Ugyancsak most nyílt meg az Össibéri Katolikus Kulturházban felállított Napközi Otthon is.

GYÓGYSZERESZFŐFELÜGYELŐVE NEVEZTÉK KI DR. KUBIK AGOSTONT. A Hivatalos Lap vasárnapi száma közli, hogy dr. Kubik Agoston nagyváradai orvost az OTI budapesti központjához való beosztással másodosztályú gyógyszereszfelügyelővé nevezték ki.

Ocska kalapját újjá alakítja TOBIAS
 Hlatky Endre-utca 16.

DR. SÓTONYI GÁBOR MINISZTERI TANÁCSOS NAGYVÁRADON. Nagyvárad. Saját tud. Dr. Sótónyi Gábor miniszteri tanácsos, a belügyminisztérium vármegyei és községi osztályának vezetője hivatalos látogatásra Nagyváradra érkezett. A miniszteri tanácsos hétfőn délelőtti résztvett a várn egyházán a miniszterközi bizottság ülésén, amelyen, mint ismeretes, most kezdték meg a vármegye költségvetésének feltülvizsgálását. Dr. Sótónyi Gábor előreláthatólag néhány napig a vármegyében marad.

Erdély szeretete ... **omossá tehet:**

Vásárolj 4%-os Erdélyi Nyereménykötvényt!

Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap este 8 órakor. és vasárnap délután 4 órakor
 Nagyváros nagy eseménye **MAGISTRO DÁNIELI** világhírű telepátikus illuzionista bűvész
 előadása a Ref. Kulturpalota termében

SZÍNHÁZ

TURAY IDA vendégszerepei a Milliomosban

Kedde, szerdán és csütörtökön Turay Ida a népszerű filmsztár vendégszerepel Váradon a Szigligeti Színházban. A Milliomos női főszerepét ugyanis ő játszotta Pesten az Új Magyar Színházban és most az éjjeli telefonon sikerült Putnik igazgatónak megállapodni a művésznővel, aki kedden, szerdán és csütörtökön a Milliomosban eljátsza pesti szerepét, amellyel emlékezetes kirobbanó sikerre volt. Kedden premierbérletben, szerdán pedig tisztviselőbérletben kerül színi a Milliomos Turay Idával. A helyárak mérsékelten emeltek. A legdrágább hely 3.90.

A bérlőközönség figyelmébe. A Turay estéken a bérlőközönség nemérfizetéssel kapja a bérletet. Páholyra 4, zsöllyére 1.20 a ráfizetés, körszékre 80 fillér. Kérjük ezen ráfizetéseket előadás előtt a pénztárnál eszközölni.

— A MILLIOMOS PREMIERJE. Kedden premierbérletben, szerdán tisztviselőbérletben és csütörtökön bérlétszünetben mutatja be a színház Bónyi Adorjának, a Nagyvárodról elszármazott kitünő írónak óriási sikerű vígjátékát, mely kivételes sikerrel ment a napokban is még az Új Magyar Színházban. A Milliomost Sármas Miklós rendezte és játssza a címszerepét. Ezt a kitünő, szórakoztató, szellemes vígjátékot mindenkinek meg kell nézni.

— JÁNOS VITÉZ. Öfömlétsége névnapját a színház méltó módon fogja megünnepelni. Pénteken, december 5-én a János vitéz, Kacsóh Pongrác örökbeesü dalművét újítja fel új szereposztásban. Bakos játssza János vitézt. Dely Ferenc Bagót, Radnóthy Éva a királykisasszonyt. Koltay Aranka betegségeből felépülve, először játssza Iluskát, Bartók Júlia pedig a gonosz mostohát. Az előadás a Főmlétségu Asszony karácsonyi nyomorenyhitő akciója javára megy.

— SZÜCS LÁSZLÓ A KÉK DUNÁBAN. Szombaton, vasárnap délután, vasárnap este és hétfőn este Szücs László, a nagyszerű tenorista fog a Kék Dunában vendégszerepelni. Rendes helyárak. Szombaton este a kedvezményes szelvények nem érvényesek.

— DECEMBER 10, 11 és 12-én Tóth Elek vendégszereplésével Zilahy Lajos „Tűzmadár” című társadalmi színművét mutatja be a színház bérletben.

— MIKULÁS BÁCSEI. Szombaton délután nagy Mikulás-estet rendez a színház olcsó helyárral. Minden jó gyermek ott legyen. Antalffy Margit növendékei is fellépnek. A színház igazgatósága ezután kéri a gyermekek szüleit, hogy gyermekeik rossz szokásait írásban jeleentsék be a színház pénztáránál és a Mikulás rá fogja a színpadról olvasni a gyermekek rossz szokásait. Nagyon jó módszer ez leszoktatni a gyermekeket a rossz szokásaikról.

SPORT

Kispest—NAC 1:0 (0:0)

Kispest, 3000 néző. Vezette Antay. Góllövő: Egressy

Fél 3-kor futottak ki a csapatok Antay játékevezetével az éien A választásnál a NAC-nak kedvez a szerencse. A csapatok a következőképp állottak:

Kispest: Vécsey—Kajdácly, Gazdag—Hidassy, Villányi, Füzessy—Egressy, Nemes, Mészáros, Beke, Nagy.

NAC: Sojmosy—Záborszky, Domján—Szurgyi, Juhász, Deményi—Kovács II, Kovács I, Sárvári, Bódola, Tóth III.

A NAC kezdi a játékot. Óriási érdeklődés kíséri a nagyváradai zöld-fehérek játékát. Mindenki azt várja, hogy megismétlődik a Ferencváros elleni hatalmas bravú. Az első félidő első perceiben a Kispest erősen rohamoz. Az első NAC-támadást Bodola—Kovács I vezeti. A 3-ik percben Egressy fut el Záborszky ment. Utána Egressy beadását Beke alig lövi mellé. Az 5-ik percben Juhász szabadrúgása hozza fel a NAC-ot. Gazdag hazaadással menti a veszélyes támadást. Ismét a Kispest támad. Zavartan és bizonytalanul védekezik a NAC. — A 22-ik percben Tóth vezet biztató támadást, Kajdácly azonban keményen szereli.

A 24. percben végre legalább sarok rúgáshoz jut a NAC. Kovács II rúgja a labdát. Bodolához kerül a labda és az összekötő 20 méterről hatalmas rúgást ereszt meg, Vécsey azonban a helyén van.

Támad a Kispest. A fiatal, gyors csatárok játéka nyomán kiütözik a NAC-védelem lassúsága.

Szünetben a NAC vezetősége lapos játékkal biztatja a fiúkat. Eddig még nincs semmi baj. A csatársor lefogását hangsúlyozza a vezetőség.

Második félidő

A második félidőben NAC-támadásokkal indul a játék. Egressy támadásával jön fel a Kispest, egymásután három sarokrúgást érnek el. Utána ismét a Kispest jobbszélsője teremt veszélyes helyzetet a NAC kapuja előtt. Ezt azonban mentik. Utána Tóth III—Sárvári-roham következik, ezt azonban mentik. A második félidő 7-ik percében nagy a kavargás a Kispest kapuja előtt. Sárváry kétszer is jó helyzetbe kerül de egy lépésről is kapu mellé lö. — A 18-ik percben Sárváry indul rohamra a kispesti kapu ellen. A 20-ik percben eredményes a Kispest.

Egressy kapja a labdát. Nem sokat tétovázik, a jobb felső sarokba vágja s az menthetlenül a hálóban köt ki. (1:0)

A gól után támad a NAC. Kovács II beadását azonban Sárváry mellé lövi. A 25-ik percben Gazdag ment Tóth III elől. Utána Domján szereli a Kispest támadását Egressy veszélyeztet, azután Bodola lö mellé. Hatalmas hajrát vág ki a NAC az utolsó percekben és mindent elkövet az egyenlítésért, eredményt azonban nem tud elérni. A 44-ik percben szabadrúgás a NAC ellen. Ez azonban eredménytelen.

Az Ujpest biztosította első helyét

Ujpest—Ferencváros 6:2 (2:0).

20.000 néző vándorolt ki a megeriúti pályára, hogy szemtanuja legyen az őszi idény legnagyobb mérkőzésének: az Ujpest—Ferencváros hagyományos bajnoki mérkőzésének, amelyet teljesen megérdemelten nyert

meg a lila-fehér csapat.

Szeged—MÁVAG 1:1 (1:0).

Szolnok—UAC 3:0 (3:0).

DiMÁVAG—Gamma 1:1 (1:0).

KAC—SzVSE 2:1 (1:1).

SalBTC—Elektromos 1:1 (1:0).

WMFC—Lampart 2:1 (0:0).

Győzött a Törekvés az utolsó őszi mérkőzésen

Vasárnap délután játszotta utolsó bajnoki mérkőzését a Törekvés.

A csapatok így álltak fel: Törekvés: Nyisztor—Pintye, Szegedi—Nagy, Kis, Balk—Gözner, Szilágyi, Moskó, Pap, Lukács.

Z. Danuvia: Krasznai—Molnár, Zurián, — Princz, Váradi, Fekes II—Suhai, Lukács, Hurteg, Gábor Furag.

Az első félidőt 4 fokos hidegben, dértől csillogó pályán teljesen a Törekvés fölénye tölti ki, eredmény azonban nem született a kitünően védekező fővárosi csapat ellen.

A második félidő 4. percében Lukács szögletét Szilágyi a hálóba körtorta. (1:0.) Lendületesen támadott a Danuvia a mérkőzés hátralévő részében. A 38. percben Suhait Vay játé-

vezető durva játék miatt kiállította, az eredmény azonban már nem változott.

NB II. eredmények

D. Magyarság—MSZ 4:1 (3:0).

K. MÁV—NSE 1:0 (1:0).

DVSC—Törekvés 2:0 (0:0).

KEAC—Gamma 3:0 (1:0).

Postás—Goldberger SE 3:2 (3:1).

Rhédey-kert, 500 néző, bíró Vay.

Ferenc, Jámor és Tózsér nyerték Nagyvárosi birkózó bajnokságait

A Törekvés vasárnap rendezte meg nagy érdeklődéssel kísért birkózó bajnokságát.

Délelőtt bíróvizsga volt, a szövetség kiküldötteinek jelenlétében sikeresen vizsgáztak: Mansberger Gusztáv, Deák Gyula, Dániel Sándor, Apor György, Zádor Lajos, Setyero István, Farkas Sándor, Bodó Ferenc, Teodor Ernő, Panties Gyula, Tózsér József, Kardos Károly.

A birkózó versenyre délután került sor. Végső eredmény a következő:

Légsúly: I. Tózsér József, II. Arany Lajos MTE, III. Máté Gyula, Ceglédi vasas.

Pehelysúly: I. Vörös L. BSZKRT, II. Hegyi László DiMÁVAG.

Könnvűsúly: I. Ferenc K. BSZKRT, II. Gál Mihály Ceglédi vasas, III. Bakos László MAC.

Váltósúly: I. Mártonfy György Postás, II. Molnár József.

Nehézsúly: I. Jámor Gyula MAC, II. Vitális Sándor BSZKRT, III. Vida József DiMÁVAG.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Allaskeresőknek 25 százalék engedmény

Adás-vétel

Férfi ruhákat, használtakat legjobban vehet és eladhat Molnar hasznátruha üzletében. Bémer-tér 1. (udvarban). 566

Aranyat, brilliánt, ezüstöt magas aron veszek, órák, ákszert javítok. Gyenge István ékszerész, Rákóczi ut 19.

Egy jó hangú egész hegedű tokkal együtt eladó. Pintér, Gróf Csáky István-utca 24.

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay órák és ékszerész. Nagyváros, Rákóczi-ut 6.

Brilliánsért, régi ékszerért magas arat fizetek. Tarján ékszerész, Rákóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

Mindennemű arany ékszer és szűst tárgyak vásárlása és eladása. Mészáros-ut 4. szám, udvarban. — Schwartz ékszerész.

Sürgösen eladó színház közelében 3 szobás házrész. Kisebb ház gazdálkodónak is alkalmas, ár 5000 pengő. Jó meneteli fűszerüzlet családi okok miatt azonnal átadó. Tatayné, Szigligeti-ut 12. szám. 798

Hevesi sütőtök 30 fillér Jurcsáknál, Nagypiac-tér. Telefon 11-96. 739

Különféle

Kisebb befektetésű fűszerüzlet azonnalra is átadó. Várady Zsigmond-ut 76. 791

Korcsolya homorú élezés, zippzár javítás. Szilágyi Dezső-ut 6. Singer műszerésznél. 790

Ügyes perzsázólyánt felveszek. — Ritók Zsigmond-utca 50. sz. 801

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Dr. Paál Árpád Felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. köriforgóépén. Nagyváros, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.